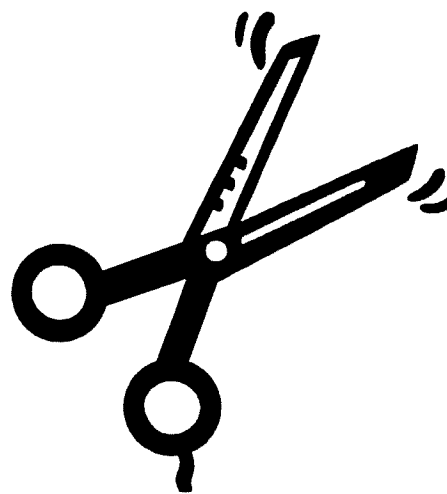

**“Making The Cut:
The Current Bris
Controversy”**

Rabbi Efrem Goldberg

New York Daily News - <http://www.nydailynews.com>**Fear rabbi gave tots herpes**

By MAGGIE HABERMAN

DAILY NEWS STAFF WRITER

Wednesday, February 2nd, 2005

City health officials are investigating whether a baby boy died after contracting herpes from the rabbi who circumcised him, the Daily News has learned.

The probe was launched after city officials realized that three infants in the city who tested positive for herpes last year all were circumcised by Rabbi ██████████. The Rockland County-based ██████████ is a prominent *mohel* - someone who performs religious circumcisions.

Under Jewish law, a *mohel* is supposed to draw blood from the circumcision wound to remove impurities. While many *mohels* do it by hand, ██████████ uses a practice little known outside ultra-Orthodox communities called *metzizah bi peh*, in which the *mohel* uses his mouth.

On Oct. 16, 2004, ██████████ performed a *bris*, or religious circumcision, on twins. Ten days later, one infant died of herpes, and the other tested positive for the virus, according to papers filed in Manhattan Supreme Court by city lawyers.

A few weeks later, city Health Department officials found a third baby, on Staten Island, who also tested positive for herpes after being circumcised by Fischer in late 2003, the papers say.

Herpes is far more dangerous to infants than adults because of babies' fragile immune systems. The health status of the two surviving boys was not clear yesterday.

The city "is concerned that the possible transmission of herpes simplex virus type 1 in infants may be continuing as a result of defendant's practice of *metzizah bi peh*," city lawyers wrote in the complaint, dated Dec. 22. "Defendant's conduct to date constitutes a threat to the public health."

The custom of *metzizah* is thousands of years old. But experts said that these days, many *mohels* breathe in through a sterile tube to draw the blood instead of using their mouths directly on the wound, although in some ultra-Orthodox sects, the oral practice is mandatory.

The city asked ██████████ to submit to a blood test in November, and ordered him to stop performing *metzizah* by mouth while waiting for the results, court papers show. Officials told him to use a sterile tube and gloves in the meantime.

But the Health Department got a report that ██████████ wasn't following the order, so the city filed the legal complaint to compel him to do so.

█████████, 66, declined to comment yesterday.

His lawyer, Mark Kurzmann, wouldn't say whether ██████████ has done the blood test, citing medical confidentiality. But he said ██████████ is "cooperating with the city's investigation to resolve this matter."

"My client is known internationally as a caring, skilled and conscientious *mohel*," Kurzmann said.

He suggested the babies could have contracted herpes elsewhere. He also said there are concerns about the government regulating religious practices.

City lawyers declined to comment.

Health officials, aware of the sensitivity of the issue, have been talking extensively to community leaders.

"There's been a constructive dialogue between the community and the Department of Health, and we're working with [them] to ensure the safety of all our city's children," said Arie Lipnic, spokesman for City Councilman Simcha Felder (D-Brooklyn).

Jewish Ritual Filth and Disease

Mohel Rabbi Yosef David Weisburg sucks babies penis
The Jerusalem Post Magazine, Nov. 5, 1976, p. 14

(17:10) Bereishis (1:5) א

⁹ God said to Abraham: "And as for you, you shall keep My covenant — you and your offspring after you throughout their generations. ¹⁰ This is My covenant which you shall keep between Me and you and your offspring after you: Every male among you shall be circumcised. ¹¹ You shall circumcise the flesh of your foreskin, and that shall be the sign of the covenant between Me and you. ¹² At the age of eight days every male among you shall be circumcised, throughout your generations — he that is born in the household or purchased with money from any stranger who is not of your offspring. ¹³"

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל-אַבְרָהָם וְאַתָּה אֶת-בְּרִיתִי תִשְׁמֹר אֶתָּה וְזַרְעֲךָ אַחֲרָיִךְ לְדֹרֹתָם: וְאַתָּה בְּרִיתִי אֲשֶׁר תִּשְׁמְרוּ בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם וּבֵין זַרְעֲךָ אַחֲרָיִךְ הַמּוֹל לָכֶם כָּל-זָכָר: וּנְמַלְתֶּם אֶת בְּשָׂר עַרְלַתְכֶם וְהָיָה לְאוֹת בְּרִית בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם: וּבֶן-שְׁמוֹנֶת יָמִים יְמוֹל לָכֶם כָּל-זָכָר לְדֹרֹתֵיכֶם יְלִיד בֵּית וּמִקְנֵת יֶפֶסֶף מִכָּל בֶּן-זָכָר אֲשֶׁר לֹא מִזַּרְעֲךָ הוּא:

(12:3) Vayikra (2:2) ב

¹ HASHEM spoke to Moses, saying: ² Speak to the Children of Israel, saying: When a woman conceives and gives birth to a male, she shall be contaminated for a seven-day period, as during the days of her separation infirmity shall she be contaminated. ³ On the eighth day, the flesh of his foreskin shall be circumcised.

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִשָּׁה כִּי תִזְרַע וַיִּלְדָה זָכָר וְטִמְאַה שְׁבַע יָמִים כִּימֵי נִדַת דֹּוֹתָהּ תִטְמָא: וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יְמוֹל בְּשָׂר עַרְלַתּוֹ:

(30:16) Sefer HaChinuch (30:16) ג

מִשְׂרָשֵׁי מִצְוָה זוֹ, לְפִי שְׂרָצָה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְקַבֵּץ בְּעַם אֲשֶׁר הִבְדִּיל לְהִיּוֹת נִקְרָא עַל שְׁמוֹ אוֹת קְבוּעַ בְּגוֹפֵם לְהִבְדִּילֵם מִשְׂאָר הָעַמִּים בְּצוּרַת גּוֹפֵם כְּמוֹ שֶׁהֵם מְבֻדָּלִים מֵהֵם בְּצוּרַת נַפְשוֹתָם אֲשֶׁר מוֹצְאֵם וּמוֹכָאֵם אֵינָנו שׂוֹהֵ, וְנִקְבַּע הַהִבְדָּל בְּגִלַת הַזָּהָב לְפִי שֶׁהוּא סִפָּה לְקִיּוּם הַמִּיּוֹן, מִלְּבַד שֶׁיֵּשׁ בּוֹ תְּשׁוּלֹם צוּרַת הַגּוּף, כְּמוֹ שְׂאֲמַרְנוּ. וְהַעַם הַנּוֹבְחָר חֲפִץ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְהַשְׁלִים תְּכוּנָתוֹ, וְרָצָה לְהִיּוֹת הַהַשְׁלָמָה עַל יְדֵי הָאָדָם וְלֹא כְּרָאוֹ שֶׁלֵּם מִבְּטָן, לְרַמֵּז אֵלָיו כִּי כֹאֲשֶׁר תְּשׁוּלֹם צוּרַת גּוֹפּוֹ עַל יְדוֹ כֵּן בְּיָדוֹ לְהַשְׁלִים צוּרַת נַפְשׁוֹ בְּהַכְשֵׁר פְּעֻלוֹתָיו.

One root reason for this precept is that the Eternal Lord, be He blessed, wished to affix in the people that He set apart to be called by His name, a permanent sign in their bodies to differentiate them from the other nations in their bodily form,²⁹ just as they are differentiated in their spiritual form, their very "exits and entrances"³ [their purpose and way in the world] not being the same. This [physical] differentiation was set in the golden orb (Ecclesiastes 12:6)⁴ as it is the causal source of the existence of the [human] species—apart from the fact that this constitutes the perfection of the physical form, as we have stated. The Eternal Lord (be He blessed) desired to perfect the [physical] character of the Chosen People; and He wished that this perfection be effected by man. He did not create him complete and perfect from the womb, in order to hint to him that just as the perfection of his physical form is by his own hand, so does it lie in his hand (within his means and power) to complete his spiritual form by the worthiness of his actions.

(16:1) Ramban (16:1) ד

ואמר הכתוב בפעם הראשונה לזרעך אתה, בלשון עתיד, וכן בשנית, כי עתה הנה לא נתנה אליו כולה * ולפיכך אמר לו אתננה * אבל בשלישית בשעת הברית אמר לזרעך נתתי, לאמר שיכרות לו ברית על המתנה שכבר נתן לו, וכן בעת המילה כשאמר לאחות עולם אמר לו ונתתי לך בעתיד * ורש"י כתב לזרעך נתתי, אמירת הגבוה * כמו שהיא עשויה. ואין צורך במקום הזה * :

But at the third time, during the covenant, He said, *Unto thy seed have I given*,³⁴⁸ meaning that He will make the covenant for the gift that He had already given him. Similarly, at the time of the circumcision, when He said, *for a possession forever*,³⁴⁴ He said to him, *And I will give unto thee*,³⁴⁹ in the future tense.

SHABBOS (5) מִשְׁנֵי לֵבָא (י:6)

Mishnah The Mishnah now discusses the circumcision operation itself, explaining which of its various elements may be performed on the Sabbath, and how:^[48]

ונותנין עליה איספולנית - We may perform all the necessities of circumcision on the Sabbath:^[49] - עושין כל צרכי מילה (בשבת)
 ונותנין עליה איספולנית - We may circumcise,^[50] uncover the corona,^[51] draw the blood,^[52] מוהלין ופורעין ומוצצין
 אם לא שרף יין ושמן מערב - אם לא שחק מערב שבת - If one did not crush the cumin on
 the Sabbath eve, - לוועס בשיניו ונותן - he may chew it with his teeth and apply it.^[54] - וכמון
 - ינתן זה בעצמו וזה בעצמו - If one did not vigorously mix wine and oil on the Sabbath eve,^[55] - אךכל כורך עליה סמרטוט
 - אךכל כורך עליה סמרטוט - And we may not in the
 first place fashion a shirtlike bandage for [the member],^[57] - אם לא התקין מערב שבת - If he did not prepare even an ordinary cloth^[59] on the
 Sabbath eve, - כורך על אצבעו ומביא - he may wrap one around his finger^[60] and bring it; - ואפילו מחצר אחרת
 - and he may bring it even from another courtyard.^[61]

YEVAMOS (6) אִינוּ (י:14)

The Gemara presents a related teaching:

Rabbah bar Yitzchak said in the name of Rav: - אמר רבה בר יצחק אמר רב
 - לא ניתנה פריעת מילה לאברהם אבינו - The mitzvah of "uncovering the circumcision" was not given to our
 forefather Abraham,^[39] - שנתמר - for it is stated:^[40] - בעת
 - ההיא אמר ה' אלי-יהושע עשה לך חרבות צרים וגו' - At that time
 Hashem said to Joshua, "Make sharp knives for yourself etc.
 [and circumcise the Children of Israel again, a second time]."^[41]

The Gemara challenges this proof:

But perhaps this is a command to circumcise those who were not at all circumcised, - ודלמא הנהך דלא מהול
 - רבתיב - as it is written: - כיימלים היו כל-העם היצאים וכל-העם היולדים
 - For all the people who went out [of Egypt] were circumcised, but all the people who were born [in the Wilderness] etc. [were not circumcised].^[42] - ? -

The Gemara answers:

If it is so that verse 2 refers only to those who were never at all circumcised, what is the meaning of and circumcise the Children of Israel "again"? - אם כן מאי, "שוב"
 - אלא לאו לפריעה - Rather, is it not written for the commandment of uncovering the circum-
 cision?^[43]

The Gemara asks:

And what, then, is the implicit teaching of a second time?^[44] - ומאי, "שנית"

The Gemara answers:

It comes to equate the end of circumcision with the beginning of circumcision, as follows: - לאקושי סוף מילה לתחלת מילה
 - Just as an inadequate beginning of circumcision precludes a valid circumcision,^[45] - מה תחלת מילה מעכבת
 - so too, an inadequate end of circumcision precludes

SHABBOS (8) גמ' לבי (י:2)

And the reason for the Mishnah's law of [drawing blood] is the same as that for the application of a bandage and cumin to the wound: - מה איספולנית וכמון
 - if he does not do as prescribed it is a danger, and so these procedures are permitted, - כי לא עביר סכנה הוא
 - here as well with regard to drawing blood, if he does not do as prescribed it is a danger, and therefore drawing is permitted, - אף הכא נמי כי לא עביר סכנה הוא

In specifying the stages of milah that may be performed on Shabbos, the Mishnah stated:

WE MAY DRAW the blood etc. - מוצצין וכו'

The Gemara discusses the nature of this procedure, and the legal ramifications involved:

Rav Pappa said: - האי אומנא דלא מיניין סכנה הוא - אמר רב פפא
 This expert surgeon who does not draw blood from the wound is responsible for creating a danger to the person being circum-
 cised, - and so we dismiss him. - ועברינן ליה

The Gemara exclaims:

Since we desecrate the Sabbath because of [the blood], as the Mishnah teaches, - מדקא מחללי עליה שבתא - פשיטא
 - then certainly it is a danger, and we dismiss anyone who fails to draw it from the wound. What, then, is Rav Pappa teaching us?

The Gemara explains the need for Rav Pappa's dictum: - מהו דתימא
 - That this blood is now stored up as if in a vessel.^[53] - קא משמע לן חבורי מיתבר - [Rav Pappa] therefore informs us that [this blood] cannot be drawn
 without causing a wound,^[54] and yet the Mishnah sanctions that procedure because the blood is a danger to the circumcised indi-
 vidual's health. It is for that reason that we dismiss a circumciser who omits the drawing procedure. - ודומיא דאיספולנית וכמון

HA'CHAIM (7) אור רב"ק (י:2)

ימוד בשר ערלתו. יתבאר על פי מה שהקדמנו כי העלה הוא נתינת הקליפה, רמו הכמוז כאן, כי

צריך לעשות שלשה דברים נתינת המילה, והם, מילה, פריעה, מליצה, מילה היא כריחת הערלה, והוא אומרו ימול, פירוש יכרות, הפריעה היא מה שפורע עור הדק לשנים ואין צריך לכרות, והוא מה שרמו נאומרו בשר פירוש יעשנו כבשר שאין בו חיות, ועור הפריעה אינו חוזר, וחופה עוד העטרה, והמליצה הוא דם המוהס של שני נתינות אלו ערלה ופריעה, לנז הייחס חלק אחד מגוף, יש להם חלק בדם האדם, והוא מעורב בכללות האדם, וזויה ה' למנוח דם זה לנז שהוא גם כן נתינת ערלה, והוא מה שרמו נאומרו ערלתו:

RAM (10) רבן (חיצולי גי'ן אג'ו)

אלא אמרי נהרדעי רבנן דפליגי עלי דרי יוסי הוא. פי' דלרבנן כל שהוא חשיב להו פרישה וכיון דמיתוקמא ברייתא כרבנן ראוי להחמיר שלא לחזור על ציצין שאין מעכבין בשפירש, ומסתברא דכל זמן שהוא מתעסק בצרכי מילה כגון התיכחה ופריעתה ומציצתה לא מקרי פירש דכולהו צורך מילה נינהו אבל אם סילק ידיו אחר מיכן היינו פירש אע"פ שעדיין יש לו ליתן אספגנית וכמון וחלוק דהני צרכי רפואה נינהו. ואפי' במציצה עצמה יש לעיין דכל שפרע הרי סיים צרכי מילה ודילמא המציצה מיקריא רפואה ולא צורך מילה היא וצ"ע. והילכך קי"ל כרבנן דרי יוסי ורבנן דפסח דשרי דוקא בברזי הוא דשרו דליכא אלא איסורא דרבנן ורבנן נמי דשרו גבי חדש אפי' נראה בעליל שניא הא דעדיפא מינה שהרי המצוה היא נעשית לפנינו לגמרי דהא ציצין אלו אינן מעכבין המילה אלא תורת מהול עליו לכל דבריו והרי הוא נראה מהול לגמרי וכיון שנראה מהול אם הניחו אותו כן לאחר זמן אינו צריך לתקנו אע"פ שאפשר שאין אותו דין אלא במסורבל בבשר ולא בציצין של ערלה ממש מ"מ ראוי הוא להחמיר וכן פסק הרי"ף ז"ל:

RAMBAM (9) רמב"ם הל' מיל' ג (ק:ד)

כיצד מוהל'ן הותכין את כל העור המחפה את העטרה עד שתתגלה כל העטרה. ואח"כ פורעין את הקרום הרך שלמטה מן העור בצפורן ומחזירו לכאן ולכאן עד שיראה בשר העטרה. ואח"כ מוצץ את המילה עד שיצא הדם ממקומות רחוקים כדי שלא יבא לידי סכנה. וכל מי שאינו מוצץ מעבירין אותו. ואחר שמוצץ נותן עליה אספגנית או רטייה וכיוצא בהן:

MAHARIL (11) מלני דגורה (מהר"ל)

ל: (יב) לתקיעת שופר. ובשבת שאין שם תקיעת שופר (יא) מלין אחר אש"י. ואחר המילה ובכוכותיה אומרים יתללו. (יג) ויש מי שקתב שגם בשבת מלין קדם אש"י כדי שלא יהיה הפסק רב להקדיש. כשחל מילה בראש השנה בשבת (יג) אומרים יום ליבשה קדם סיום ברפת הגאלה, שהוא שבת על המילה, אבל כשחל ראש השנה בחל אין אומרים יום ליבשה. גדול אחד נהג (יד) כשהיה מוהל בראש השנה לא קנח פיו אחר המילה, אלא כפה המלכלך בדם המילה תקע. לצרב מילה בשופר; ונראה שאף על פיריכין יקנח פיו מבחורין וגם ירחץ ידיו משום כבוד הכרחה [מטה אפרים]:

SHULCHAN ARUCH (12) שולחן אר"י (י"ב ס' רס"ג)

ג [יח] כיצד מלין הותכין את הערלה (י"ג) כל העור התופה העטרה (ח) [י"א] עד שתתגלה העטרה ו"ואח"כ פורעין את הקרום הרך שלמטה מהעור בצפורן ומחזירו לכאן ולכאן עד שיראה בשר העטרה ואח"כ מוצצין המילה עד שיצא הדם מהמקומות הרחוקים כדי שלא יבא לידי סכנה ו"וכל מוהל שאינו מוצץ מעבירין אותו [כ] ואחר שמוצץ נותן עליה אספגנית או רטייה או אבק סמים העוצרים הדם:

הנה [כא] ויהיה מוכח אם יש לאספגנית שם מיהכנו לחן ולא לפנים של דבק כמס' ויבא לידי סכנה (ל' יוחס' מחי' א'):

(A) ואחרי ביארנו את זאת נבא לחקור עוד אם יש לחוש לאשר חדשים מקרוב באו מקצת הרופאים ואחריהם מקצת רבנים באמרם שראוי לבטל המציצה שהכמינו לא הבינו הדבר על נכון כי לא בלבד לא יולד סכנה בחדול המציצה אדרבא תגרום נזק לפעמים אם יש בפה המוצץ ארס וליחות מורסא שעייז תתהו' חבורת המילה מכה טרי' ואם יש ארס כזה בהתינוק לפעמים יגרום חלי גם להמוצץ אך אחרי אשר הבינו מתנגדי המציצה כי נגד סכנה כזה יש להשתמר ע"י שיבדקו את המוחל טרם יותן לו רשיון למול ובחדול המציצה בתינוק ארסי לבד הוסיפו עוד כי עכ"פ המציצה היא שלא לצורך אחרי שהחכמים הקדמונים חשבו שהמציצה מעכבת קילוח הדם ע"י שנצמתו שפתי החבורה ונהפוך הוא כי המציצה תרבנו ורק היין גורם עכוב זה אפשר בלא מציצה ואחד מן המתנגדים הוסיף שהמוצץ בשבת עובר על איסור סקילה כי לא הותרה מפי חכמינו המציצה בשבת אלא מפני הסכנה כדאמר רב פפא (בשבת קל"ג) דהאי אומן דלא מייץ סכנתא היא תדע דמחללינן עלי' שבתא ואחרי אשר נודע דליכא סכנתא יש בזה חלול שבת. אכן על כל זה אשיב בראשונה טעו המתנגדים בחשבם שנתקנה המציצה לעכב הדם ואדרבא נתקנ' להוציא הדם כמו שביארנו מדברי הרמב"ם וביאורו לשון מציצה ושגם הם ידעו שהיין עוצר הדם

(B) כמו שמבואר בשו"ת דבר שמואל הנ"ל. גם מה שנאמר דבמוצץ בשבת יש איסור סקילה הוא טעות דבשלמא הגמרא קאמר שפיר תדע דקא מחללינן עלי' שבתא כיון דברור הי' להם שהמציצה היא תיקון ולא קלקול שהרי תקנו אותה שחשבוה לצורך שפיר דייק דע"כ סכנה איכא בדלא מייץ דאל"כ אלא שיש תקון בלא סכנה איכא משום חובל בשבת אבל לדעת המתנגדים למציצה באמרם שהיא שלא לצורך ולפעמי' מזקת א"כ אפילו לפי דעתם הוי לוי' המוצץ בשבת מקלקל בחבורה וקיי"ל דפטור כמבואר ברמב"ם הל' שבת (פ"א) ואף דכל פטורי שבת אסורים מדרבנן עכ"ז יש נפקותא במה שהראנו שגם לדעת המתנגדים להמציצה אין בה איסור מן התורה רק מדרבנן למי שלבו נוקפו שמסופק אולי הדין עמם שעכ"פ יצא הדבר מכלל ספק איסור דאורייתא וליכא רק ספק איסור דרבנן דלקולא אבל נגד זה מי ישקיט את לב הנוקף בקרבו אולי באמת דברו חכמינו ז"ל נכונה שיש סכנה בחדול המציצה וכי יצא אצל המתנגדים הדבר מכלל ספק לגמרי שמה שהי' נהוג עכ"פ מזמן המשנה ואילך זה קרוב לאלפים שנה בכל המדינות ממזרח שמש עד מבואו בכל תפוצות ישראל שהי' מיוסד על אדני השוא והטעות ומי יכריע אם לא באחד מני אלף או מני רבבות יתהו' סכנה ע"י חדול המציצה וכי יש חילוק בסכנה בין רב למעט בין נפש א' לבין אלפי רבבות ומי יכריע עד כמה למעלה יגיע תקון המציצה אם לא תקון נביאים הי' ואם לא משה רבינו תקנה שהרי אנו רואין עכ"פ שבימי המשנה היתה המציצה כבר דבר ידוע ומפורסם אצלם ומי יכריע מאיזה טעם נתקנה שיאמר עלי' שבבטיול הטעם נתבטלה התקנה שהרי במשנה לא הזכיר טעם המציצה כלל וגם דב פפא שזכיר טעם הסכנה לא אמר שזה לבדו טעם המציצה וגם ענין הסכנה מה היא לא ביאר לנו עד שיאמר עליו שטעה בדבר ושאינן סכנה ומלבד כל זה הלא רבות כהנה יש שאין חכמי הטבע מסכימים עם דברי רז"ל וכי עלה או יעלה על דעת המאמין להכחיש ח"ו דבריהם מפאת מניעת הסכמת הטבעיים הלא תראה מה שעבד עובדא רבה תוספאה ביבמות (דף פ') באשה שהלך בעלה למד"ה ואשתהי עד תריסר ירחי שתא ואכשרי' וכוותי' פסקו הפוסקים ראשונים ואחרונים וכבר שאלתי על זה את פי הרופאים והייתי כמצחק בעיניהם באמרם שעכ"פ אי אפשר לאשה שתתעבר יותר מקרוב לעשרה חדשים ואף שכבר הביאו הח"מ והב"ש באהע"ז (סי' ד') דעת התוספ' שחולקת ג"כ על זה מכ"מ גם עם דעת התוספ' שפוסקי' כשמואל דאינו מתעברת רק רע"א או רע"ב או רע"ג הטבעיים אינם מסכימים וכן מה שנפסק (שם / באהע"ז סי' ד') ברמ"א שאפשר שתלד בן קיימא לה' חדשים ובי' ימים דשפורא גרים הוא לשחוק בעיני הרופאים ובכל אילו וכיוצא בהם אנו הולכים אחר קבלת רבותינו ז"ל ואפילו לדעת הי"א שהביא הרמ"א שם (/ באהע"ז / סי' קנ"ו) זה דוקא בשהחוש מכחיש כמש"כ שם אבל לא בשיש ספק עיין שו"ת נ"ב אהע"ז (סי' כ"ב וסי' ס"ט) ושמע נא מה שכתב על ענין כזה א' מגדולי האחרונים אשר הי' נודע גם בין העמים לחוקר ואוהב ויודע חכמות הגאון ר' יהונתן זצ"ל בספרו בני אהובה (הל' אישות פ' ט"ו) כאשר הזכיר שם דברי רבותינו ז"ל שאפשר לאשה שתתעבר באמבטי כתב ח"ל ראל תשגיח בדברי רופאים אחרונים שרצו להשיב וכחשו ואמרו שלא יתכן כי נואלו וטפשו בשכלם וחשבו מה שלא השיגו בדמיונם הכחב שאי אפשר להיות ולא השיגו במציאות הטבע ככלב המלקק מהים וכהנה רבות שחשבו להשיג על הראשונים וכולו כזב ופעולתם יוכיח שכאב קטן אינם יכולים לרפאות על נקלה מה שהראשונים פעלו בכל חלי גדול ומחלה כבדה עד שהוצרכו לגנוח ספרי רפואות כי לא שמו בה' כסלם עכ"ל סוף דבר אני אומר כי אין לנו לזוז מדברי חכמינו ז"ל מפני דעות הרופאים אשר חדשים מקרוב באו ובפרט בדבר גדול כזה בהמציצה אשר מצו' עלינו מפי המשנה ואולי מפי משה רבינו ע"ה ואשר נהגו בה כל ישראל בכל קצוי ארץ זה אלפים שנה ויותר ולכן אין לחדול למצוץ גם בשבת ובפה דוקא כי זה עיקר המציצה כאשר הראתי. אכן עכ"ז אין להעלים עין גם מהסכנה אשר ע"פ הרופאים החדשים אפשר שתתהו' ע"י מציצה ואפילו באחד מני רבבות כאשר נחלה המוצץ או יש מכה טרי' בפיו ויש לשמור מאוד ולהפקיד משמרת לבל יקרב למלאכת המילה ובפרט להמציצה איש אשר חולי בו ובזה תסור תלונת המתנגדים מעל המציצה לבל יניעו עוד את לבב אחינו ב"י לסור מאחרי דברי רבותינו ז"ל אשר הם חיינו ובאורם נראה אור. כנלענ"ד הקטן יעקב.

כא) ולא דמי לרחילת התינוק שמלינו בגמ' קודם מילה ואחר מילה. ובזמן הזה אין רוחלין. ונאמר ג"כ שכוונת התורה ה' לרחוץ. לא דמי לרחילת אינו מענין מילה כלל. ולא שייך לומר שבכלל מלות מילה הוא. ולא דמי להגבהה ואכילה שמגביה יכדי לאכול. ושייך לומר שבכלל עבירה הוא. או עבילה והואה שגם עבילה הוא טהרה. וכן מליה שמטיף ג"כ דם ברית כמו במילה ופריעה. וכיון שחל החיוב במתן תורה חו לא פקע. ודומה להא (דחולין ק'): גיד הנשה אינו נוהג בטמאה משום דכתיב לא יאכלו גיזי הנשה מי שבשרו מותר. אמר ר' יהודה והלא מבני יעקב נאסר גה"ג. ועדיין בהמה טמאה מותרת להם. אמרו לו בסיני נאמר אלא שנתב במקומו. ומבואר בתוס' דסברת ר' יהודה דכיון שאו נאסר ואף שאח"כ נאסר בהמה טמאה חו לא פקע. וכן הובא דבריהם בתוס' רעק"א סס. ואף חכמים לא פליגי עלי' רק משום דס"ל דבסיני נאמר. וא"כ ה"ג כיון שחל המילה למטוץ ממקומות רחוקים. אף שלפי דבריהם עכשיו אין סכנה. מ"מ המילה לא פקע:

כב) ורענין הדין ודאי מחויבין להתמיר כפירוש הראשון אף אח"ל שספק הוא הלא הפיקא דאורייתא לחומרא. בשגס שהדעת נוטה כפי' הראשון:

כג) ואף לפי טעם השני מי הוא אשר יש בו שורש וגיזוץ ישראל ועמדו אבותיו על הר סיני שיגרע בנו ממלות מליה אשר המקובלים כהבו סודות נוראות איך הוא מלי נפש ישראל מכל רע. ואין להשיג בהם שאומרים שפה המוהל יזיק. כי שלוחי מליה אין נזקין. וגדולה מזה בגמ' יבמות (ע"ג.). האי יומא דעיבא לא מהליגין ב' והאידיגא דדשו בה רבים שומר פה"אם ה'. ואף שה' שלא כדון. כל שכן בזה שדון החזיקו במליה מימות מ"מ עד עתה שלא יזיק כלל:

כד) אמנם בענין אם יוכל אחר למטוץ בשבת אפשר דיש לחוש לפירוש השני לפי דבריהם שאין סכנה בזמ"ז במניעת המליה רק ע"י כלי זכוכיה וספוג אשר בזה אין חיוב טמאה לדעת הרמב"ם פכ"א מהלכות שבת הלכה כ"ה דהדוחק ביד להוליא דם אינו אלא מדרבנן. וע"י פרק א' מהלכות שבת הלכה ג' כ"ט בזה. ואין חיוב רק במטוץ צפה שמוציא הדם ממקומות הרחוקים. וזה בא ע"י חבורה. וכיון שאין סכנה אין היתר לפי טעם הב' רק משום שעדיין לא פירש ממילה וא"כ דוקא הפורע ימטוץ. אבל אם אין הפורע יכול למטוץ נסמוך על טעם הראשון שהוא נראה עיקר וימטוץ אחר. כן נראה לי:

הק' אברהם.

פ"ט (א) ולפי מה שאומרים הרופאים עכשיו. אדרבה ע"י המליה אפשר שיש נזק. ע"י המליה יתפרטו נקבי (הפארטן) וישפכו דם אחר המילה. כמוצן יין שנחבת ע"י (העבער). דאח"כ שאף הרוח שנמיקת (העבער). מיד היין שחתמו ממילא פורץ ועולה אף אחר שספק למטוץ (בהעבער). ואין לתמוה על זה שהוא נגד הגמ'. דכמה דברים נשתהי הטבע (כמנ"א קע"ג א'. וקע"ט ח'. ובי"ד ס"ג ג'. ובאה"ע ק"י). ולכאורה ה' נראה לשמוע בקולם בכל כה"צ. דהרי אש' כדריחות ומיחות ב"ד. שושעין לרופאין (כשבת קל"ג א'. ויומא ס"ג א'. ונדה כ"ב ב') ואפי' להקל. מ"מ כשחוש רק משום סכנה. והם בקיאין בהשגת סכנה יותר ממנו. ונקל גם בחילול שבת לנמטוץ ואעפ"כ י"ל לבלי לזוז מדברי ר"ל. ולא דמי לרחילת לקמן ס' ל"ב שאין מחללין הסחא משנשתנה הטבע. דהתם שא"ל דע"י שנשתנה הטבע אין צו לזרז כלל הכא מי לא מורו הרופאים דע"י המליה נייל התינוק מנביית הגיד. אלא שבתרעות הנפשיים חיו מסוכן כל כך צביית הגיד כבארעות בכל העמים. ואעפ"כ אפשר שיסתכן ע"י הגביה. ואף שלפי דברי הרופאים יוכל להלי' הגביה ע"י שינוחו עליו כל ח"י עשה משלית שגרה בני (עקסארקטוס). או במים קרים. עכ"ל כיון דגם לפי דבריהם גם מליה מהני. אין לנו אלא דברי חז"ל. דהרי אפי' בדברי תורה כש'ין נפקא מנה שיעשה כן או כן. היו הראשונים מקפידין לעשות כדברי רבותיהם. כרבא דהובא מהדר אסלקא וארוחא הואיל ונפק מפומא דרב הו"א (כפסחים ק"ד ב'). ואעפ"כ י"ל שלא ימטוץ כל כך בחזק מאד בשבת. דנבמ"א לא קאמר. רק האי אומנא דלא מייץ. משמע דלא מייץ כלל (כשבת קל"ג ב') גם יזה בפיו אחר המליה על ההבדלה מחמת שגוקה בפיו. כדי להקם וללמס נקבי הפארטן שפתח במליהו:

AVNEI NEZER (15) אגני נזר (י"ז א"ל:)

יח) ודנה בספרי הקבלה יש כוונת מילה גם במליה בלקוטי תורה בפעמי המלות סוף פ' לך ובספר הקנה שעל פעמי המלות. ועוד יומר שבתיקוני זוהר תקון ל"ז כתב וחרבא דקב"ה יתבדך ויתעלה פפיות לקבל מילה ופריעה ומליה. ובשערי אורה שער ה' בג' פעמים אמילס שבחומור מן המילר לפי שברית מילה כשארם בורת הערלה כו' שנעשים המילה בג' דרכים כריחת הערלה והיא מילה. השני פריעה. השלישית מליה עכ"ל. אך כל לשונות אלו טכל לפרש גם לפי ט"י הב' דלעולם אין חיוב במליה. וימות מלות מילה. אך יסן שרריך למטוץ משום סכנה. ממילא נעשים מלות מילה. והיא בכלל הטפת דם ברית. אך לשון ספר הקנה ופ"כ מילה ופריעה שווין הן אלא שמליה לריך ואינו מעכב. זה יורה כפירוש ראשון שגם המליה מחויבת. והטעם טוב כמו שפרשתי עפ"י דברי תוס' ישנים פרק אלו נערוה. ובאמת סוגיה הגמ' מתפרש היטב יותר לפי פ"י הראשון:

יט) ודנה בזמנינו זה קמו מתחכמים נגד המליה ואומרים כי בזמנינו נשתנו הטבעים ועושין בלא מליה צפה רק ע"י כלי זכוכיה וספוג. ואף שפשוט שלא יוליא הדם ממקומות הרחוקים אומרים שלא יזיק כלל בזמ"ז:

כ) ודנה לפי טעם הראשון הנ"ל דהוי כאילו כתיב מהול ופרע ומטוץ ואחר שבעת מתן תורה לא ה' אפשר בלא מליה צפה והוי כאילו כתיב מהול ופרע ומטוץ צפה. א"כ אף אם נודה לדבריהם שבזמ"ז אין סכנה. מ"מ מליה מילה לא נשתנה. וכמו לענין אלוה שיש לו שם לוי שהדבר תלוי איך ה' שמו בשעת מ"מ אף שאח"כ בא לו שם לוי לא איכפת לן. דמ"מ כוונת התורה ה' על אלוה זה. ה"ג כיון שכוונת התורה ה' במלות מילה גם למטוץ צפה שיוציא הדם ממקומות רחוקים:

י"ז ואתר הפריעה יעשה המציצה וזהו לחקון התנוק
סמוץ המילה בפיו כדי שיצא הרם בסקופות
הרחוקין כדי שלא יבא לידי סכנה וכך אמרו חז"ל
(שם ק"ז:) האי אופנא דלא מייץ מעבירינן ליה
דסכנה הוא להתנוק ומוצצין יפה יפה עד שיפסק
הרם ורע שיש בומנינו שאופרים שיהר טיב לעשוה
המציצה לא בפה אלא באיזה ספיג שמספג את הרם
ולא נאבה להם ולא נשמע להם ורבותינו חכמי השי"ס
היו בקיאים ומחוכמים יותר מהם אך זהו כחראי
שהמוצץ יהיה לו פה נקי כלל שום מחלה ושניים
נקיים וכ"ש מה ששמענו לדאבון לבנינו שבאיה
מדינות יש שגם הפריעה אין עיטין ע"י הצפרנים
אלא ע"י איזה סוכנה קטנה שעושה הפריעה חראי
דסולתא דחמיה הוא ואין לנו לחדש חדשות כאלה
ונתיה כאבותינו ובמדינתנו לא שמענו זה.

אמנם באופן שיש איזה חשש סכנה ממשי למוהל או
לחניוק, אפשר לעשות המציצה בכלי, וכפי
שמעתי ממרן הגר"ח זצ"ל (הגאב"ד דבריסק)
שבבריסק היתה מגפה דטוברקלוס (שחפת) ר"ל,
ואמרו שעלול המוהל להדביק את החניוק או החניוק
ידביק את המוהל, והתיר הגר"ח זצ"ל לעשות מציצה
בפה כשפופרת קצרה מאד, שלדבריו הוי כגופו ממש,
אבל כאמור זה רק באופן שהוכח שיש איזה סכנה
ממש ושכיח הזיקא, שבזה אין הפסוק דשומר מצוה
וכו' עיין בפסחים דף ח.; אבל על מחלה זאת דאידיס
לא נתפשט אצלנו עד כדי חשש שלא נוכל לומר
"שומר מצוה לא ידע דבר רע", וע"כ יש לקיים מצות
מציצה כהלכתה.

Testimonies of Hanhago's סימן תקג

שאלה: האם לעשות היום מציצה בפה
שיש חשש מחלת "איידס" ר"ל.

מוהל אחד כאן הפסיק למצוץ בפה מאחר שנתפשט
מחלת האיידס, ואם ח"ו נגועים ההורים ועבר
לחניוק עלול להדביק את המוהל ולסכנו ח"ו, ולדבריו
ראוי לבטל היום מציצה בפה מפני חשש פיקוח נפש,
ולדעתי דבז"ו הם הבל, ראשית שתלוי בכל מקום
ומקום עד היכן נתפשט המחלה האיומה, וכדורם
אפריקא אצל יהודים, ואף בארץ ישראל היום החשש
רחוק מאד, וכה"ג יש לסמוך דשומר מצוה לא ידע
דבר רע, ולא לבטל מצות מציצה בפה שאין כאן כדי
ריעותא וחשש לבטל המצוה.

ובנידון שנשאלתי על הרבנים במקום לברר
ולחליט אם יש בזה סכנה ממש גם
ליהודים, ובפרט אם מומין מוהל חרדי שאינו מתעסק
בבתי חולים עם הרבה חולים, נראה שאין מחזיקים
ריעותא, וראוי למול אצלו, ואני לעולם לא אתן יד
ח"ו לבטל מציצה בפה, דמי יודע סוד ה' התיקון שיש
בוה לעתיד להתניוק לאות ברית קודש, ואף שלדעתי
אסור להלעזו ח"ו על הורים או מוהלים שאין רצונם
לסמוך על "שומר מצוה לא ידע דבר רע", שכבר
ביאר הריטב"א כיבמות עב. דאף שלדידן מותר ונהגו
למול ביומא דעיבא כמבואר בגמרא שם, מ"מ מי
שחושש ונמנע למול יש לו על מה לסמוך, וגם כאן
החוששין לזה לא נוכל לקרוא עליהם לעז אם כוונתם
באמת לש"ש, ולא משום חיקוי המשכילים שכל הזמן
עינם לוטשת לעקור מציצה בפה, אבל נראה שרשות
ומצוה ביד האב למנוע למול אצלו, אלא לחפש מוהל
חרדי שמסור למול דוקא ילדים חרדים ובפה דוקא,
ואו ודאי יוכל לסמוך על שומר מצוה והאב יזכה
להכניס בנו בחותם ברית קודש כדרך אבותינו
המקובל דור דור, ולזכות בזה עצמו ובנו, וראוי
לעודד ציבור שלנו למול אצל מוהלים כאלו, ואין
להאריך כאן, רק מפני גודל זכות מצות מילה כתבתי
דברים אלו להעיר בבתי ישראל.

ועיקר חובת מציצה בפה חמור מאד, ולדעתי עצם
הדבר שנהגו ישראל דור דור למצוץ בעטרה
בפיו דוקא מראה בעליל חובת החיוב, שבלאו הכי לא
היו מוצצים כה"ג, וע"כ שקבלנו דור אחר דור שזהו
מצותה, וכן בתשובת הגה"ק הגר"ל דיסקין זצ"ל
מהמיר מאד ומסיים ע"ז במכתבו (להרב לזרויץ זצ"ל
מלונדון) שהלואי שיבוא אליהו לטהרם כשהם בלי
מציצה כדן, וכפי הנראה צריך לזה מעשה בגופו ולא
מספיק בכחו בכלי, ואולי זהו הלמ"מ שצריך מציצה,
אבל בלאו הכי כבר פירש הרמב"ם רפ"ב דממרים
דמנהג שנחפשט בכל ישראל לחיובא עוברין עלה
בלאו דלא תסור, וכן מנהג המציצה בפה דוקא
התפשט בכל ישראל, רק שהמשכילים המציאו כלי
ופשט והלך לחוגים שונים, אבל יסוד המציצה בפה
הוא מזמן השי"ס והקדמונים וחיוב מדינא (ובחידושי
להלכות שבת צידדתי שבשעת המציצה בפה זהו שלא
כדרכה, ואף שיש חבורה ומוציא דם האיסור בשבת
רק דרבנן, שאין דרך לחבול בפה שמה, ומ"מ שפיר
קאמר בש"ס דשרינן האיסור מפני שיש מידה
מסוימת דסכנה, ודי להתיר כה"ג, וראוי גם להעבירו
אם אינו מוצץ, אבל למצוץ בכלי זהו איסור דאורייתא
ואולי לא התירו בשבת כדרכו, ודנתי בזה בדברי
הפוסקים ושם יבואר).

והאמת אגיד שלא יכולתי לברר כדי הצורך את
סכנת המחלה, ובקהלה החרדית שלנו רצה
הרופא (ד"ר ראלף שליט"א) לתקן דבר גדול, שלא
יזקו מחשש המחלה הזו, שכל אחד מהקהלה שבריא
יקיז מדמו למשמרת, ויימצא מכל סוג מאתנו בבית
חולים, ובעת שיצטרכו הקזה יקחו דם מדמים אלו

אם האב חושש במוהל לאידס, לא יבטל מציצה בפה, אלא יחפש מוהל שמתעסק רק עם חרדים שאצלו לא מצוי כלל החשש שנדבק במחלה, ואף שגם אצלו עלול לנגוע כשמל בחרדים אחרים או בעלי תשובה שנתפסו בעבירה בנערותם, מ"מ כיון שהאב והמוהל מתכוונים עכשיו במילה למצוה לא יזיק, ויש לו גם סיעתא דשמיא, ובמילה אצלו יזכו לחתום הבן באות ברית קודש כדת וכדין ואשרי חלקם, וכדאי היא מצוה זאת להוציא עליה הוצאות ולהביא מוהל הגון וראוי אפילו ממרחקים, שמתן שכרה בצידה שבנו חתום בכרית קודש באופן הכי מועיל עם מציצה בפה דוקא, ויש לזה סוד גדול, ובעיה"ק ירושלים גזרו הבית דין נדוי על האב, המוהל והסנדק אם לא יעשו מציצה בכלי, וע"כ הבאנו להשתדל לעשות כן דוקא. וע"ע בדברינו בח"א סימן תקפ"ח.

סוף דבר אף שמציצה בפה תיקון גדול הוא, אבל אין לרנן על מוהל חרדי שחושש ומוצץ בכלי כשיש לו חששות על עבר ההורים. אמנם שמעתי מרופא מובהק כאן שכל החשש שידבק במחלה קיים רק כאשר יש לו חתך כשפתיים אז החשש רציני, ובכה"ג לדבריו אפילו נזהר לא למוצץ בפה, אלא בכלי, מ"מ יש חשש במילה גופא כשהדם מגיע לאצבעותיו שעלול להדבק ולהזיק לו, וע"כ יצטרך למול בבתי ידים אם חושש להמחלה, סוף דבר המוהל שנמנע מחשש המחלה ואינו מוצץ בפה כשיש בזה חששות אין לרנן אחריו כלל וכמש"נ.

שלנו דוקא, ואף שבלאו הכי נהוג בבית חולים לעשות בדיקות שאין חשש אידס לפני כל בדיקות, בכל זאת לדעתו יש לחשוש שהמחלה בשלבים ראשונים שעדיין לא ניכר בבדיקה, ועלול לעבור ממנו או מקצתו לחולה אחר שיסבול אח"כ, וע"כ להוציא מכל נדנדו סכנה אף דלא שכיח כאן ובמיוחד אצל הלכנים שדרכם נמצא בבית חולים, חמירא סכנתא וכשיש תקנה ליקח מדין עדיף, ואין להסתמך על כך שבשעת הצורך יקחו דם משל החרדים דוקא, דלמעשה הם לוקחים משלהם ומחליפים בשלנו אחר הבדיקות דוקא, ולכן רצוי שיהיה אצלם הדם חתום וגנוז משלנו מוכן להשתמש בו לקהלה שלנו לעת הצורך אחרי ניתוח, או לפעמים אפילו בלידה וכדומה, ושמעתי דיעות שאין לחשוש לכך כלל, הכל זמן שלא ניכר בבדיקות לא אלים לנגוע, ולדעתי הרופאים עלולים עוד לשנות דעתם בזה, ולא נוכל לסמוך שאין סכנת אידס בתינוק או מוהל אם עשו בדיקת דם, וכן עלולים עוד למצוא שצורת המחלה שונה, ויתכן שהאדם נגוע רק במקצת המחלה וגם בבדיקות לא נתגלה שזהו המחלה ר"ל.

ולכן אני על משמרתי אעמודה, שאם האב או המוהל נמנעים וחוששים אף לאחר בדיקת דם במוהל ותינוק אינם עוברים בזה איסור, ואין לנו למחות ח"ו גגור, רק עלולים להפסיד בזה מצוה ותיקון, ואנן בדין לחפש מוהל חרדי, מלבד מה שמבואר ברמ"א בי"ד (ר"ס רס"ד) שצריכים לחפש מוהל הכי צדיק,

MINCHAS YITZCHAK (18) מנחת יצחק

והנה מה דקשה, נפ"מ דאמרינן דמליצה הוי חלק ממליצה מינה, ולא רק משום סכנה, דא"כ מה ראי' קמיתיה בש"ס דהוי סכנה, מהא דקדחו שבת, דלמא משום מליצה, כתבו שפיר צ"ל הני"ל, וכן צ"ל פתחי שערים (סי' ד'), ליישב בכתב אופנים ע"י ש"ס, ובסי' פתחי שערים ש"ס, הוכיח מהא גיפא דקדחו במתני', דמוללין בשבת, עכ"ה דמליצה חלק מהמליצה, דה"ל הוי יכול לעשות המליצה ע"י עכו"ם, ואף דמליצי דפק"ע עיבין דוקא ע"י גדולי ישראל, זה שייך בזמנן לו הולכה, וצבול הוא, משא"כ כאן במליצה, כ"ו דלא חתך הערלה, הוא צריח, א"כ יכול להכין לו עכו"ם נעשית המליצה, וע"י (בא"ה סי' שכ"ה סי"ב) מזה, — וצ"ל יש להוכיח גם כן דמליצה לריך להויה צפה דוקא, דה"ל אף דהוא חלק מהמליצה, ולריך ע"י ישראל דוקא, אבל הרי אפשר ע"י שנים, ישנים ששאלו פעורים, אבל אם נאמר לריך צפה דוקא, אינו יכול לעשות בשנים עכ"ה.

והנה רחיתי צדיק וזיב (כי מילה סי' ק"ו), שכתב צב"ל, אמר רב פפא האי אומתא דלא מין סכנה הוא ומעברין ליה, משום דדס חיבורי מיהבה,

ולא נפיק חלל ע"י מליצה עכ"ל, וכחז צ"ל חמדת ישראל ש"ס, דהא"ו ז"ל, מפרש הגמ' בשבת ש"ס, מד"ס דס מיפקד פקוד, קמ"ל חיבורי מחנה, אינו סובב על חיול שבת, דלהרמב"ם דהחיוב בחובל משום מפרק, אין נפ"מ בין חיבורי מחנה, ובין מיפקד פקוד, חלל הכוונה דמשום דחיבורי מחנה, לריך מליצה דוקא, ולא מהני שיטול הדס ציד או בכלי עכ"ה.

נגעתי צ"ל רק נקטה המטה, כי למעשה צ"ל, כל המשנה ידו על החתונה, ובפרט בדברים הפומדים כדומי של פולס, ויש לחוש לציטול מליצה מילה בכל הפרטים, היינו, החיחוק, הטפת דם צריח, הפרועה, המליצה, כ"ל.

Translation of the Responsum of the *Chatam Sofer*, written to Rabbi Eliezer Horowitz, author of *Yad Eliezer* on 20 Shevat, 1837:

—You have written correctly that there is no mention that *Metzitzah* must be done actually by mouth, except by the Cabbalists who say that it must be done by the mouth and lips. We have no right to rely on mysticism when there is the possibility of the slightest danger. It should be noted that the Hebrew root of "Mitz" and "Motzatz" are identical, viz. Proverbs 30 and Judges 6:38. In both instances *Rashi* explains the word as squeezing or pressing—to remove something with strength. Therefore it is only necessary for us to remove blood from distant places, no matter how it is done. We must trust experts to let us know which method is as effective as sucking with the lips. I also maintain that even if the Talmud had expressly stated "*Metzitzah* by mouth," in any case, since this is not part of the preparations of *Milah*, but is only done for danger, and one who circumcizes and removes the membrane over the corona has completed the commandment, and the child may eat from the Priestly portion (*Terumah*) and his father may make the Passover sacrifice; except that the child is in danger until this act is performed, to remove blood from distant places. In the Chapter in Tractate *Shabbat*, Rav Papa compares *Metzitzah* to the bandage or cummin, i.e. that they are necessary to prevent danger. And nowadays we do not use the same type of bandage or cummin as was described in Talmudic times. This proves that since this is done for medical reasons, one should not be particular if doctors have found other suitable medications. And this applies also to *Metzitzah* — even had the *Mishnah* stated "direct oral suction," nevertheless we can use any similar technique. However, the expert doctors should be warned to testify truthfully as to whether the *Se'fog* (sponge or swab) is as effective as suction by mouth, and besides this we have no need to be concerned — according to my opinion.

ד"ר חתם סופר (19) CHASSAM SOFER

16 ROS MOSHE (20) מ"א חתם סופר

ומה שנוכר בדברי כתר"ה חתוך פריעה ומציצה שהם ג' מעשים שאין אחד בלא חברו כלום כמצות ד' מינים. חושב אני שהוא רק פליטת הקולמוס שפשוט שמציצה אינו עכוב בהמצוה דהוא רק משום רפואה. ואולי טונת כתר"ה להטפת דם ברית שהוא ודאי חלק מהמצוה. אבל לדינא מסופקני אם הוא עכוב כשיעשה חתוך ופריעה ולא יצא דם שיותר משמע שאינו שוב בדין ערל אף שהוא ג"כ עיקר בהמצוה אבל אולי יצטרך אח"כ גם להטפת דם וצ"ע.

21 BIVR HALACHA חתם סופר

זרעין ומוצין. עין פקשוכת בנזקציון סימן כג וכו' דהמצוה דוקא בפה ולא על ידי דבר אחר שהמציאו הרופאים החדשים. ובתשובת יד אליעזר

סימן (?) ממיר למצץ בסימן כג וכו' דהמצוה דוקא בפה ולא על ידי דבר אחר שהמציאו הרופאים החדשים. ובתשובת יד אליעזר

HAR TZVI (22)

שו"ת הר צבי יו"ד סימן ריד

מציצה ע"י שפופרת. זה רבות בשנים שנתעוררה השאלה אם המציצה צריכה שתהא דוקא בפה או דבכל דבר שמוצץ את הדם סגי. ורבו הדעות בזה יש מחמירין ויש מקילין.

ואעתיק מה שנדפס בספר תשובות רשב"ן שנדפס בשנת תרס לאחד מגדולי הונגריא, ושם בסימן קמ כותב בזה"ל אודות המציצה בפה כבר היה רעש בעולם עוד מלפני ששים שנה, ובעל החתם סופר והגאון ר"א האראוויץ בויען התירו למצוץ בספוג, וכן היו גדולים הרבה שהקילו אפילו בלא ספוג ודי בסמי רפואה שנותנים הרופאים בזמנינו. אך היו כמה גדולים ובתוכם בעל מהר"ם שיק זצ"ל שהקפידו למצוץ דוקא בפה. ושם בסימן קמג, באשר שהיו מקרים בכמה ילדים נימולים ע"י מומחה אשר פרחח בעור בשרם צרעת ושפטו הרופאים שהמחלה באה מהמציצה בפה, ושאלו מהחת"ס והשיב שהמציצה הוא רק לרפואת התינוק כמשי"כ בגמרא (שבת דף קלג). ואחר שהרופאים מעידים שגם ספוג עושה את הפעולה למה לא נאמין להם. וכן בתשו' מהר"ץ חיות מקיל גם בלא ספוג ודי לו במה שנותנים סמי רפואה.

הנה, גם בזמן הזה דשכיחי מחלות ע"י מציצה בפה, מאן דמיקל לעשות המציצה ע"י שפופרת של זכוכית לא משתבש אם עושה כן מפני שיש חשש, אבל המציצה ע"י שפופרת לאו כו"ע גמירי וצריך להתלמד אצל אומן כיצד לעשות המציצה באופן המועיל.

ב"ה, עה"ק ירושלים תובב"א כ' מרחשון תרפ"א.

לכבוד ידידי הרב הגאון מוה"ר אברהם ליב זילברמאן שליט"א, רב בעה"ק צפת ת"ו.

שלו' וברכה.

מכתב כת"ר ע"ד שאלת המציצה הגיעני, ונתאחרתי קצת מפני הטרדא, וגם עתה אשיב בקצרה מרוב העבודה.

והנה בין מתנגדי המציצה ישנן ארבע כתות. כת אחת האומרת לבטל לגמרי את המציצה, והם באים בטענות מצד חכמת הרפואה, שאומרים הרופאים שבזה"ז מניעת המציצה אין בה סכנה, ולהיפך המציצה תוכל להביא לידי סכנה ע"י מחלות מתדבקות וכיו"ב. הכת השניה היא, האומרת לקיים את המציצה ע"י ספוג או פקוליון, שנותנים על מקום החתך ואומרים שגם זה מוצץ את הדם. הכת השלישית היא, שהם רוצים למצוץ ע"י מכונה עשויה ע"י לחיצת האויר. והכת הרביעית היא, שאומרת למצוץ ע"י הפה, אבל ע"י הפסק של שפופרת של זכוכית, כדי למנע החשש של הסכנה.

והנה עם החפצים לעקור את כל המציצה כולה אין לנו מה לדבר כלל, ואין לנו לזוז מדברי חז"ל, שאמרו האי אומנא דלא מייץ סכנה הוא ועברין ליה, שבת קל"ג ב'. ואע"פ שהם תולים עצמם לומר שנשתנו הטבעים, כדמצינו כמה פעמים בדברי חז"ל, וכמשי"כ תוס' מו"ק י"א ע"א ד"ה כוורא וע"ז כ"ד ע"ב ד"ה פרה, וע' מעדני יו"ט רפ"ב דבכורות סק"א, ועוד כ"מ, מ"מ אין בדבריהם של אלה המתנגדים כלום. חדא, שבכ"מ שאנו אומרים נשתנו הטבעים, צריכים ע"ז הוכחה ברורה ונסיון מבורר, וכאן אין להם בזה שום בירור. ולא עוד אלא שכל עיקר נאמנות הרופאים אינו כ"א מפני הספק, וסומכין עליהם להקל בחילול שבת ובתענית יוה"כ, ובשארי עניני איסור, מפני הסכנה, משום ספק נפשות להקל, והא דיו"ד סי' קפ"ז, דקיי"ל דדעה ראשונה היא עיקר, הוא משום וסתות דרבנן, אבל במידי דאורייתא אין לנו ראייה דנקטינן ידיעת הרופאים לודאות, וא"כ כיון שחז"ל אמרו שבלא המציצה הו"א סכנתא צריכים דוקא לדעת ידיעה ברורה שאין שום סכנה, וע"ז אין להם שום נאמנות. וא"כ אפי' אם הם בודאים מדעתם חשש סכנה, אנו אומרים אין ספק שלהם מוציא מידי ודאי של חז"ל, ובמניעת המציצה יש ודאי סכנה, והחששות שלהם אינם אלא דמיונות וספיקות בעלמא.

אמנם כ"ז הוא בביטול הגמור של המציצה. אבל אם מוצצים באיזה אופן, אז אין לנו ראי' שהוא נגד חז"ל. וכל מה שהאריכו בזה באיזה ספרים אחרונים אין להם יסוד. אלא שמציצת הספוג או הפקולין אי אפשר לקרא בשם מציצה, מפני שאינה מוציאה את הדם ממקומות הרחוקים, ונאמן עלינו הרמב"ם, שהובאו דבריו בשו"ע סי' רס"ד, שיסוד המציצה הוא כדי שיצא הדם מהמקומות הרחוקים, ובזה יפה כח המכונה מכח הספוג ומ"מ גם היא אינה בטוחה כ"כ שתפעול יפה את פעולתה, ואי אפשר לסמוך במקום סכנה על דמיונות המחדשים.

אבל אם מוצצים בפה אלא שמפסיקין בשפופרת כדי להתרחק מחשש סכנה, אז נראה שהכל הולך אחר כונת הלב: אם נראים הדברים שהם מבקשים תואנה, וחפצים לזלזל במנהגי ישראל, אז צריכים לעמוד לנגדם שלא להניחם לשנות כלום ממה שנהגו אבותינו מקדם, למצוץ בפה בלא הפסקת שפופרת, אבל אם נראים הדברים שיש שם איזה חשש סכנה, מצד המוצץ שהוא נגוע באיזה מחלה בפנימיות גופו או בפיו או בשיניו, או מצד הילד, שיוכל להזיק להמוצץ, בכה"ג. אין לנו שום יסוד להחמיר ולומר שהמציצה בפה ע"י הפסק של שפופרת אינה מציצה, רק שצריכים להשגיח שיהי' האויר של השפופרת סתום יפה ע"י פקולין רכים, באופן שיוכל המוצץ למצוץ יפה ושיצא הדם ממקומות הרחוקים, ושלא להשתמש בזה בקביעות כ"א במקום שיש ע"פ הרופאים איזה חשש סכנה, וכמשי"כ.

והנני בזה ידי'ע דושי'ת באה"ר ונאמנה מהר הקודש מירושלים.

because – משום דנזופים הוו – If you prefer, say – איבעית אימא – they were being rebuked by Hashem.¹³¹ Or if you prefer, say – דלא נבדור ענני כבוד – that the north wind did not blow so that the Clouds of Glory, which surrounded the Israelites, would not disperse.¹⁴¹

הק' אברהם יצחק ה"ק.

The Gemara derives from the above:

Rav Pappa said: – אמר רב פפא הלכך יומא דעיבא ויומא דשותא – Therefore,¹⁵¹ we should not circumcise¹⁶¹ on a cloudy day or on a day of severe south winds;¹⁷¹ – לא מיהלינן ביה ולא מסוכרינן – nor should we let blood on [such a day].

The Gemara concedes:

– But now that the masses have trodden on [this path] (i.e. it has become common practice to circumcise and let blood on these days), – שמר פתאים ה' – we apply the verse: Hashem protects the simple.¹⁶¹

24 יעמ"ס (פ"ז) YEVAMOS